**Jurnalul de Studii Juridice**

JOURNAL OF LEGAL STUDIES

ISSN: 1841 – 6195 (print), ISSN: 2067 – 8509 (electronic)

Coverd in: CEEOL, Index Copernicus, Ideas, RePeC, EconPapers, Socionet

---

# THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW

# [MODIFICARI ADUSE DE NOUL COD CIVIL ROMÂN ÎN MATERIA DREPTULUI CIVIL - PARTEA GENERALA. PERSOANELE. DREPTURILE REALE SI ÎN DOMENIUL DREPTULUI INTERNATIONAL PRIVAT]

*Raluca Oana ANDONE*

Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, 1, 2011, pp: 61-81

The online version of this article can be found at:

http://jls.upa.ro/

---

Published by:

Lumen Publishing House

On behalf of:

Legal Research Center of Petre Andrei University from Iasi

# THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW

# MODIFICĂRI ADUSE DE NOUL COD CIVIL ROMÂN ÎN MATERIA DREPTULUI CIVIL - PARTEA GENERALĂ. PERSOANELE. DREPTURILE REALE ŞI ÎN DOMENIUL DREPTULUI INTERNAȚIONAL PRIVAT

**Raluca-Oana ANDONE** *

**Abstract**

*Through this paper the author intends to analyze the amendments of the new regulation in the field of the Civil law – the general part, the natural and the legal persons and the rights in rem and in the area of the private international law.*

*The new Civil Code, adopted by Law no. 287/2009, amended by Law no. 71/2011 for the application of the new Civil Code and by the Emergency Government Ordinance no. 79/2011* for regulating some necessary measures for the coming into effect of *Law no.* **287/2009** regarding **the** *Civil Code*, *has entered into force on 01.10.2011. This Code has reformed profoundly the Romanian legal system, being a modern instrument for regulating the fundamental aspects of the individual and social existence, by using the experience of the reforms made by othe states (Italy, France, Canada – Quebec province, the Netherlands, Spain), and also the dispositions of European and international instruments.*

*Passing over his imperfections, the new Civil Code is welcomed in the contemporary legislative scenery, reuniting, in an up-to-date language, regulations pertaing to the fields of the private law – Civil law (general part, the natural and the legal entities, the rights in rem, the obligations, the contracts, the successions), Family law, Commercial law, Private international law. Its implementation will answer the questions of the speciality literature authors regarding the application of certain disputed or unclear provisions.*

**Keywords**

*New Civil Code, amendments, Civil law, general part, natural and legal persons, rights in rem, Private international law.*

* Postgraduate University lecturer, Law Faculty, the "Peter Andrew" University from Iasi, Romania



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

Noul Cod civil, adoptat prin Legea nr. 287/2009, publicată în M.Of. al României nr. 511/24.07.2009, modificată prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Codului civil, publicată în M.Of. nr. 409/10.06.2011, şi prin O.U.G. nr. 79/2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. **287/2009** privind **Codul civil**, publicată în M.Of. nr. 696/30.09.2011, pune în operă o reformă de profunzime a sistemului juridic românesc, constituind un instrument modern de reglementare a aspectelor fundamentale ale existenţei individuale şi sociale, prin valorificarea experienţei reformelor recente în domeniul dreptului civil realizate de alte state (Italia, Franţa, Canada - provincia Quebec, Olanda, Spania), precum şi a prevederilor din instrumente de drept european şi internaţional. Pentru a răspunde imperativelor unor realităţi dinamice, au fost promovate soluţii noi, s-au revizuit instituţii clasice şi au fost puse în valoare principii recunoscute internaţional, dar încă neimplementate în spaţiul românesc[1].

Din expunerea de motive cu privire la Proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a noului Cod civil şi din poziţia Ministerului Justiţiei din 24.03.2010 privind articolele din cadrul Proiectului de Cod Civil care au generat dezbateri publice, postate pe site-ul www.just.ro, reiese faptul că noul Cod civil a modificat radical concepţia de ansamblu asupra materiei, optând, după modelul Codurilor civile italian, elveţian şi olandez, pentru o concepţie monistă de reglementare a raporturilor de drept privat. Astfel, totalitatea reglementărilor privitoare la persoane, relaţiile de familie şi relaţiile comerciale au fost încorporate în Codul civil, diviziunea tradiţională între raporturi civile şi raporturi comerciale nu a mai fost menţinută şi au fost consacrate diferenţieri de regim juridic în funcţie de calitatea de profesionist, respectiv non-profesionist a celor implicaţi în raportul juridic obligaţional.

Noul Cod civil este structurat în 7 cărţi, precedate de un titlu preliminar, intitulat Despre legea civilă (art. 1-24):

- cartea I – Despre persoane (art. 25-257);
- cartea a II-a – Despre familie (art. 258-534);
- cartea a III-a – Despre bunuri (art. 535-952);
- cartea a IV-a – Despre moştenire şi liberalităţi (art. 953-1163);
- cartea a V-a – Despre obligaţii (art. 1164-2499);
- cartea a VI-a – Despre prescripţia extinctivă, decăderea şi calculul termenelor (art. 2500-2556);

[1] Expunerea de motive cu privire la Proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, www.just.ro



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

- cartea a VII-a – Dispoziţii de drept internaţional privat (art. 2557-2663);
- Dispoziţii finale (art. 2664).

Noua reglementare civilă a intrat în vigoare la data de 01.10.2011, cu o întârziere faţă de data preconizată anterior. Elementele de noutate în materia dreptului civil implică eforturi semnificative pentru aplicarea lor în mod coerent şi sistematic. Prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a noului Cod civil s-au abrogat următoarele acte normative:

- Codul civil din anul 1864, cu modificările şi completările ulterioare;
- Codul comercial din anul 1887- aproape integral;
- Codul familiei din anul 1953;
- Decretele nr. 31/1954 privitor la persoanele fizice şi juridice;
- Decretul nr. 32/1954 pentru punerea în aplicare a Codului familiei şi a Decretului nr. 31/1954;
- Decretul nr. 167/1958 privitor la prescripția extinctivă;
- art. 1-33 şi 36-147 din Legea nr. 105/1992 cu privire la reglementarea raporturilor de drept internaţional privat;
- art. 7,14-15 din Legea nr. 119/1996 cu privire la actele de stare civilă;
- titul VI „Regimul juridic al garanțiilor reale imobiliare" din Legea nr. 99/1999 privind unele măsuri pentru accelerarea reformei economice;
- art. 40 alin. 1, art. 41-42 din Legea nr. 272/2004 privind protecția şi promovarea drepturilor copilului;
- art. 1, art. 5-13, 16, art. 18 alin. 2 teza I, art. 56 alin. 1-4, art. 57, art. 59—63 şi 65 din Legea nr. 273/2004 privind regimul juridic al adopției.

De asemenea, prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a noului Cod civil s-au adus modificări următoarelor acte normative:

- Codul de procedură civilă (în special în material competenței materiale a instanțelor de judecată, având în vedere faptul că litigiile comerciale au fost transferate la secțiile civile);
- Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale;
- Legea nr. 7/1996 a cadastrului şi a publicității imobiliare;
- Legea nr. 35/1995 a notarilor publici şi a activității notariale.



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

## I. Modificări aduse de noul Cod civil în materia Dreptului civil. Partea generală

1. Monismul reglementării raporturilor de drept privat şi renunţarea la dualitatea comercial-civil, prin abrogarea Codului comercial şi preluarea în noul Cod civil a reglementării raporturilor comerciale.

În literatura de specialitate, uni autori s-au întrebat dacă în prezent „asistăm la o revanşă, la o recuperare de teritorii" a dreptului civil, prin înglobarea în Codul civil a fostelor raporturi comerciale. „Privind istoric asupra evoluţiei dreptului privat şi a raporturilor dintre dreptul civil şi dreptul comercial ni se dezvăluie o permanentă confruntare între tendinţele autonomiste şi tendinţele integratoare." „Abrogarea aproape integrală a Codului comercial nu va provoca dispariţia dreptului comercial ca disciplină de studiu universitar."

„Existenţa separată a două coduri - civil şi comercial – atrage nesiguranţă în doctrină şi în jurisprudenţă asupra unei probleme fundamentale: când trebuie să se aplice Codul comercial şi când Codul civil. Aceste dificultăţi şi controverse ar înlăturate dacă ar exista un singur cod comun pentru obligaţiile civile şi pentru cele comerciale." „Dreptul civil şi-a păstrat aptitudinea originară de a reglementa toate raporturile juridice de drept privat şi de a juca rolul de drept privat comun" [2].

2. Abrogarea Codului familiei şi a Decretelor nr. 31 şi 32/1954 privitor la persoanele fizice şi persoanele juridice şi preluarea în noul Cod civil a reglementării raporturilor de familie şi a reglementării persoanei fizice şi juridice.

3. Modificări în materia izvoarelor dreptului civil: - aplicarea prioritară a tratatelor internaţionale privind drepturile omului şi a dreptului european; - uzanţele;

4. Modificări în materia acţiunii legii civile în timp: - aplicarea numai pentru viitor a normelor interpretative;

5. Modificări în materia Raportului juridic civil:

1. modificări în materia subiectelor raportului juridic civil:

- dispoziţii privind respectul datorat persoanei fizice şi după decesul acesteia;
- modificări în materia capacităţii de exerciţiu a persoanei fizice: - dobândirea capacităţii depline de exerciţiu de la 16 ani, fără căsătorie, pentru motive temeinice, prin hotărârea instanţei de

[2] Turcu Ion, Noul Cod civil. Legea nr. 287/2009. Cartea V. Despre obligaţii art. 1164-1649. Comentarii şi explicaţii, Ed. C.H. Beck, Bucureşti, 2011, p.2



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

tutelă şi cu avizul consiliului de familie, cu ascultarea părinţilor sau a tutorelui;

2. modificări în materia conţinutului raportului juridic civil:

- persoana fizică ale cărei drepturi nepatrimoniale au fost încălcate ori sunt ameninţate poate cere oricând instanţei: interzicerea săvârşirii faptei ilicite, dacă aceasta este iminentă, încetarea încălcării şi interzicerea pentru viitor, dacă aceasta durează încă, constatarea caracterului ilicit al faptei săvârşite, dacă tulburarea pe care a produs-o subzistă.
- modificări în materia obiectului raportului juridic civil: - posibilitatea considerării printr-un act juridic a unui bun fungibil ca nefungibil, a unui bun consumptibil ca neconsumptibil, a unui bun divizibil ca indivizibil; - undele electromagnetice şi energia sunt bunuri mobile; - necesitatea notării în Cartea funciară a bunurilor mobile prin anticipaţie pentru opozabilitatea faţă de terţi; - transformarea unui bun într-unul accesoriu nu poate încălca drepturile terţilor privitoare la acel bun;

6. Modificări în materia Actului juridic civil:

1. modificări în materia condiţiilor de validitate ale actului juridic civil:

- modificări în materia consimţământului: - eroarea nescuzabilă,; - eroarea asumată; - eroarea de calcul; - eroarea de comunicare sau de transmitere; - adaptarea contractului; - dolul comis de un terţ; - modificări în materia leziunii cu privire la persoanele care pot invoca leziunea, termenul de prescripţie al acţiunii, sancţiunile aplicabile şi inadmisibilitatea leziunii în anumite contracte.
- modificări în materia obiectul actului juridic civil: - imposibilitatea iniţială a obiectului obligaţiei; - tranzacţionarea bunurilor altuia; - determinarea obiectului de către un terţ; - determinarea pretului între profesionişti; - raportarea la un factor de referinţă;
- modificări în materia cauzei actului juridic civil: - nulitatea relativă pentru lipsa cauzei
- modificări în materia formei actului juridic civil: - încheierea prin înscris autentic, sub sancţiunea nulităţii absolute, a convenţiilor care strămută sau constituie drepturi reale care urmează a fi înscrise în cartea funciară.
- modificări în materia modalităţilor actului juridic civil: - debitorul decade din beneficiul termenului dacă se află în stare de insolvabilitate sau, după caz, de insolvenţă declarată în condiţiile legii, precum şi atunci când, cu intenţie sau dintr-o culpă gravă,



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

diminuează prin fapta sa garanţiile constituite în favoarea creditorului sau nu constituie garanţiile promise; - condiţia se consideră îndeplinită dacă debitorul obligat sub această condiţie împiedică realizarea ei; - condiţia se consideră neîndeplinită dacă partea interesată de îndeplinirea condiţiei determină, cu rea-credinţă, realizarea evenimentului.

- modificări în materia nulităţii actului juridic civil: - în caz de violenţă sau dol, cel al cărui consimţământ este viciat are dreptul de a pretinde, în afară de anulare, şi daune-interese sau, dacă preferă menţinerea contractului, de a solicita numai reducerea prestaţiei sale cu valoarea daunelor-interese la care ar fi îndreptăţit; - în cazul anulării sau constatării nulităţii contractului încheiat în formă autentică pentru o cauză de nulitate a cărei existenţă rezultă din însuşi textul contractului, partea prejudiciată poate cere obligarea notarului public la repararea prejudiciilor suferite, în condiţiile răspunderii civile delictuale pentru fapta proprie; - contractul nul poate fi refăcut, în tot sau în parte, cu respectarea tuturor condiţiilor prevăzute de lege la data refacerii lui şi nu va produce efecte decât pentru viitor, iar nu şi pentru trecut; - cel care trebuie să confirme poate să fie pus în întârziere printr-o notificare prin care partea interesată să îi solicite fie să confirme contractul anulabil, fie să exercite acţiunea în anulare, în termen de 6 luni de la notificare, sub sancţiunea decăderii din dreptul de a cere anularea contractului; - confirmarea unui contract anulabil pentru vicierea consimţământului prin dol sau violenţă nu implică prin ea însăşi renunţarea la dreptul de a cere daune-interese.
- modificări în materia efectelor actului juridic civil: - impreviziunea; - riscul în contractele translative de proprietate

## II. Modificări aduse de noul Cod civil în materia Dreptului civil. Persoanele

1. Modificări în materia probelor: - transferarea reglementării probelor din vechiul Cod civil în noul Cod de procedură civilă.

Codul civil român din 2009 nu mai conţine o secţiune specială referitoare la probe, aşa cum era în vechiul Cod civil român din anul 1865. Probele urmează a fi reglementate mai detaliat în Codul de procedură civilă, lucru pe care încă nu l-a realizat legiuitorul român. Deocamdată, actualul Cod român de procedură civilă din anul 1865, modificat de nenumărate ori, reglementează doar modul de administrare a probelor.



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

În noul Cod român de procedură civilă – Legea nr. 138/2010, care urmează a intra în vigoare la data de 1.01.2013, articolele 259-352 reglemenează în detaliu proba prin înscrisuri, proba cu martori, recunoaşterea, expertiza, cercetarea la faţa locului şi mijloacele materiale de probă, iar art. 26, intitulat **„Legea aplicabilă mijloacelor de probă" prevede următoarele: „**(1) Condiţiile de admisibilitate şi puterea doveditoare a probelor preconstituite şi a prezumţiilor legale sunt guvernate de legea în vigoare la data producerii faptelor juridice care fac obiectul probaţiunii. (2) Administrarea probelor se face potrivit legii în vigoare la data administrării lor."

Noul Cod român de procedură civilă – Legea nr. 138/2010, aplibabil de la 1.01.2013, menţine regula celor 250 de lei în materia admisibilităţii probei cu martori referitor la acte juridice, însă o nuanţează astfel în art. 303: „(1) Proba cu martori este admisibilă în toate cazurile în care legea nu dispune altfel. (2) Niciun act juridic nu poate fi dovedit cu martori, dacă valoarea obiectului său este mai mare de 250 lei. Cu toate acestea, se poate face dovada cu martori, contra unui întreprinzător sau altui profesionist, a oricărui act juridic, indiferent de valoarea lui, dacă a fost făcut de acesta în exerciţiul activităţii sale profesionale, în afară de cazul în care legea specială cere probă scrisă. (3) În cazul în care legea cere forma scrisă pentru validitatea unui act juridic, acesta nu poate fi dovedit cu martori. (4) De asemenea, este inadmisibilă proba cu martori dacă pentru dovedirea unui act juridic legea cere forma scrisă, în afară de cazurile în care: 1. partea s-a aflat în imposibilitate materială sau morală de a-şi întocmi un înscris pentru dovedirea actului juridic; 2. există un început de dovadă scrisă, potrivit prevederilor art. 304; 3. partea a pierdut înscrisul doveditor din pricina unui caz fortuit sau de forţă majoră; 4. părţile convin, fie şi tacit, să folosească această probă, însă numai privitor la drepturile de care ele pot să dispună; 5. actul juridic este atacat pentru fraudă, eroare, dol, violenţă ori cauză ilicită, după caz; 6. se cere lămurirea clauzelor actului juridic. (5) Proba cu martori nu se admite niciodată împotriva sau peste ceea ce cuprinde un înscris şi nici despre ceea ce s-ar pretinde că s-ar fi zis înainte, în timpul sau în urma întocmirii lui, chiar dacă legea nu cere forma scrisă pentru dovedirea actului juridic respectiv, cu excepţia cazurilor prevăzute la alin. 4."

2. Modificări majore în materia prescripţiei extinctive: - abrogarea Decretului nr. 167/1958 privind prescripţia extinctivă; - posibilitatea renunţării la prescripţie; - posibilitatea părţilor de a modifica durata termenelor de prescripţie sau a datei de la care curge termenul de prescripţie şi de a modifica cauzele de înrerupere sau suspendare a



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

prescripţiei; - posibilitatea invocării prescripţiei doar de persoana în folosul căreia curge, nu şi de instanţă din oficiu; - limitarea invocării prescripţiei doar la prima instanţă; - introducerea unor noi termene de prescripţie pentru anumite acţiuni; - termene noi pentru vicii ascunse; - introducerea unor noi cauze de suspendare a prescripţiei, precum negocierile amiabile sau procedura concilierii prealabile, respectiv a unor noi cauze de întrerupere a prescripţiei, precum constituirea ca pate civilă în urmărirea penala sau punerea în întârziere; - un nou calcul pentru termenul de prescripţie pe zile; - introducerea termenelor pe ore; - termenul de 30 zile de repunere în termen; - termenul de decădere.

3. Modificări în materia declarării judecătoreşti a morţii persoanei fizice: - termenul nou de 2 ani de aşteptare de la data ultimelor veşti pentru declararea judecătorească a morţii persoanei, respectiv de 6 luni pentru declararea judecătorească a morţii persoanei dipărute în catastrofe; - posibilitatea declarării judecătoreşti a morţii persoanei fizice fără aşteptatea unui termen, în cazuri în care moartea este sigură, deşi nu există un cadavru sau nu poate fi identificat; - moştenitorul aparent care află că persoana care a fost declarată decedată prin hotărâre judecătorească este în viaţă păstrează posesia bunurilor şi dobândeşte fructele acestora, cât timp cel reapărut nu solicită restituirea lor.

4. Modificări în materia atributelor de identificare a persoanei fizice:

- modificări în materia numelui persoanei fizice: - interzicerea înregistrării de către ofițerul de stare civilă a prenumelor indecente, ridicole şi a altor asemenea, de natură a afecta ordinea publică şi bunele moravuri ori interesele copilului, după caz.
- modificări în materia domiciliului persoanei fizice: - este locuința principală, nu şi statornică; - reşedința este locuința secundară; - unicitatea domiciliului şi a reşedinței, chiar dacă există mai multe locuințe; - prezumția de domiciliu a reşedinței, când acesta nu este cunoscut; - introducerea domiciliului profesional; - părțile unui act juridic pot să aleagă un domiciliu în vederea exercitării drepturilor sau a executării obligațiilor născute din acel act;
- modificări în materia stării civile a persoanei fizice: - rectificarea actelor de stare civilă şi a mențiunilor înscrise pe marginea acestora se poate face, din oficiu sau la cerere, numai în temeiul dispoziției primarului de la primăria care are în păstrare actul de stare civilă

5. Modificări în materia mijloacelor de ocrotire a persoanei fizice:

- instituția nouă a instanței de tutelă;



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

- instituţia nouă a consiliului de familie – rolul său de organ consultativ în ocrotirea minorului sub tutelă; - membrii săi; - modul de constituire şi de funcţionare; - atribuţii; - stabileste suma anuală necesară întreţinerii minorului;
- noutăţi majore în privinţa tutelei minorului: - soţ şi soţie tutori; - nu poate fi tutore cel în insolvabilitate sau cel înlăturat de părinte prin testament sau înscris autentic; - desemnarea tutorelui de părinte prin act unilateral, contract de mandat autentice sau testament; - instanţa de tutelă poate hotărî ca tutorele să dea garanţii personale sau reale; - ascultarea minorului de 10 ani de către instanţa de tutelă în vederea numirii tutorelui; - desemnarea tutorelui de instanţa, cu consultarea consiliului de familie; - posibilitatea administrării patrimoniului minorului sub tutelă de către o persoană juridică specializată; - tutorele poate înstrăina sau greva bunurile minorului doar cu acordul instanţei de tutelă şi al consiliului de familie; -amenda civilă aplicabilă tutorelui care îndeplineşte defectuos sarcina tutelei;
- noutăţi majore în privinţa tutelei intezisului judecătoresc: - acesta poate îşi poate desemna tutorele înainte de a se îmbolnăvi psihic, prin act unilateral sau mandat autentic; - instanţa de tutelă, luând avizul consiliului de familie şi consultând un medic de specialitate, va hotărî, ţinând seama de împrejurări, dacă cel pus sub interdicţie judecătorească va fi îngrijit la locuinţa lui sau într-o instituţie sanitară; - din bunurile celui pus sub interdicţie judecătorească, descendenţii acestuia pot fi gratificaţi sau înzestraţi de către tutore cu avizul consiliului de familie şi cu autorizarea instanţei de tutelă, fără însă să se poată da scutire de raport; - tutorele celui pus sub interdicţie judecătorească este în drept să ceară înlocuirea sa după 3 ani de la numire.
- noutăţi majore în privinţa curatelei: - desemnarea curatorului se face doar de instanţa de tutelă

6. Modificări în materia persoanei juridice:

- nulitatea persoanei juridice: - cauze; - termen de 1 an; - efecte;
- cel care contractează pentru persoana juridică rămâne personal ţinut faţă de terţi dacă aceasta nu se înfiinţează ori dacă nu îşi asumă obligaţia contractată, în afara cazului când prin contract a fost exonerat de această obligaţie.
- faptele licite sau ilicite săvârşite de organele persoanei juridice obligă însăşi persoana juridică, însă numai dacă ele au legătură cu atribuţiile sau cu scopul funcţiilor încredinţate.; - faptele ilicite



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

atrag şi răspunderea personală şi solidară a celor care le-au săvârşit, atât faţă de persoana juridică, cât şi faţă de terţi.

- membrii organelor de administrare au obligaţia să asigure şi să menţină separaţia dintre patrimoniul persoanei juridice şi propriul lor patrimoniu; - ei nu pot folosi în profitul ori în interesul lor sau al unor terţi, după caz, bunurile persoanei juridice ori informaţiile pe care le obţin în virtutea funcţiei lor, afară de cazul în care ar fi autorizaţi în acest scop de către cei care i-au numit.
- este lovit de nulitate relativă actul juridic încheiat în frauda intereselor persoanei juridice de un membru al organelor de administrare, dacă acesta din urmă, soţul, ascendenţii sau descendenţii lui, rudele în linie colaterală sau afinii săi, până la gradul al patrulea inclusiv, aveau vreun interes să se încheie acel act şi dacă partea cealaltă a cunoscut sau trebuia să cunoască acest lucru.
- hotărârile şi deciziile contrare legii, actului de constituire sau statutului pot fi atacate în justiţie de oricare dintre membrii organelor de conducere şi administrare care nu au participat la deliberare sau care au votat împotrivă şi au cerut să se insereze aceasta în procesul-verbal de şedinţă, în termen de 15 zile de la data când li s-a comunicat copia de pe hotărârea sau decizia respectivă ori de la data când a avut loc şedinţa, după caz.
- administratorii nu pot însă ataca hotărârea privitoare la revocarea lor din funcţie; ei au numai dreptul de a fi despăgubiţi, dacă revocarea a fost nejustificată sau intempestivă şi au suferit astfel un prejudiciu.
- clauzele sau dispoziţiile actului de constituire ori ale statutului, precum şi hotărârile organelor statutare ale persoanei juridice care limitează sau lărgesc puterile conferite exclusiv de lege acestor organe sunt considerate nescrise, chiar dacă au fost publicate.
- în caz de divizare, contractele se vor repartiza astfel încât executarea fiecăruia dintre ele să se facă în întregime de către o singură persoană juridică dobânditoare, afară numai dacă aceasta nu este cu putinţă.
- bunurile persoanei juridice rămase după lichidare vor primi destinaţia stabilită în actul de constituire sau statut ori destinaţia stabilită în hotărârea organului competent luată înainte de dizolvare; în lipsa unei asemenea prevederi în actul de constituire sau statut ori în lipsa unei hotărâri luate, precum şi în cazul în care prevederea sau hotărârea este contrară legii sau ordinii publice, la



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

propunerea lichidatorului, bunurile rămase după lichidare se atribuie de instanţa competentă, prin hotărâre supusă numai apelului, unei persoane juridice cu scop identic sau asemănător, dacă prin lege nu se prevede altfel. Atunci când există mai multe astfel de persoane juridice, lichidatorul propune cel puţin 3 persoane juridice, caz în care bunurile se atribuie prin tragere la sorţi. Criticăm această ultimă soluţie legislativă şi propunem atribuirea bunurilor persoanei juridice rămase după lichidare după criterii obiective, precum cifra de afaceri sau cota de piaţă deţinută de persoane juridice cu scop identic sau asemănător.

## III. Modificări aduse de noul Cod civil în materia Dreptului civil. Drepturi reale

- mase patrimoniale şi patrimonii de afectaţiune; - transferul intrapatrimonial; - patrimoniul profesional individual;
- proprietatea periodică;
- posibilitatea dobândirii dreptului de proprietate şi a altor drepturi reale prin uzucapiune tabulară;
- instituţia nouă a fiduciei;
- administrarea bunurilor altuia;
- modificări în materia accesiunii imobiliare artificiale: - în cazul unei lucrări executate asupra imobilului altuia cu rea-credinţă, proprietarul imobilului poate să ceară instanţei înscrierea sa în Cartea funciară ca proprietar al lucrării, cu plata, la alegerea sa, către autorul lucrării, a jumătate din valoarea materialelor şi a manoperei ori din sporul de valoare adus imobilului sau să ceară obligarea autorului lucrării la desfiinţarea acesteia sau să ceară obligarea autorului lucrării să cumpere imobilul la valoarea de circulaţie pe care acesta ar fi avut-o dacă lucrarea nu s-ar fi efectuat. Desfiinţarea lucrării se face pe cheltuiala autorului acesteia, care este ţinut totodată să repare orice prejudicii cauzate, inclusiv pentru lipsa de folosinţă;
- modificări în materia servituţilor
- în materia cărţii funciare, modificarea este radicală, noul Cod civil instituind caracterul constitutiv al înscrierii constituirilor sau strămutărilor drepturilor reale asupra imobilelor. Abrogarea şi modificarea unei serii de acte normative care reglementau materia cărţii funciare.



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

## IV. Modificări aduse de noul Cod civil în materia Dreptului internațional privat

1. În art. 2557 alin. 3 C. civ. român din 2009 se prevede faptul că dispozițiile Cărți a VII-a „sunt aplicabile în măsura în care convențiile internaționale la care România este parte, dreptul Uniunii Europene sau dispozițiile din legile speciale nu stabilesc o altă reglementare." Astfel, dreptul aplicabil în materia obligației de întreținere, protecției copiilor, obligațiilor contractuale şi necontractuale este determinat de dreptul Uniunii Europene sau de convențiile internaționale ratificate. Totuşi, în cazul obligațiilor contractuale şi necontractuale, se precizează că în materiile care nu intră sub incidența reglementărilor Uniunii Europene sunt aplicabile dispozițiile Codului civil privind legea aplicabilă actului juridic, dacă nu se prevede altfel prin convenții internaționale sau prin dispoziții speciale. Aşa cum s-a remarcat în literatura de specialitate , regula cuprinsă la art. 2557 alin. 3 C. civ. român din 2009 va fi aplicabilă nu numai convențiilor la care România este parte în prezent, dar şi convențiilor viitoare, de exemplu cele elaborate în cadrul Conferinței de Drept Internațional Privat de la Haga.

2. Prin art. 230 lit. q din Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Codului civil român, legiuitorul român a abrogat art. 1-33 şi 36-147 din Legea nr. 105/1992.

Aşadar, din Legea nr. 105/1992 au rămas în vigoare dispozițiile art. 34-35 privind legea aplicabilă obligației de întreținere şi dispozițiile art. 148-183, adică tot Capitolul 12. „Norme de procedură în materia dreptului internațional privat", inclusiv secțiunea II intitulată „Legea aplicabilă în procesele de drept internațional privat".

3. Dispoziții tranzitorii şi de punere în aplicare a cărții a VII-a din Codul civil sunt stabilite prin art. 207 - 208 din Legea nr. 71/2011. Astfel, potrivit art. 207 din Legea nr. 71/2011, „(1) Dispozițiile Cărții a VII-a "Dispoziții de drept internațional privat" a Codului civil se aplică numai în cauzele deduse instanței judecătoreşti sau autorității competente după data intrării în vigoare a Codului civil, având ca obiect raporturi juridice cu elemente de extraneitate, indiferent de data şi locul încheierii actelor ori producerii sau săvârşirii faptelor generatoare ale respectivelor raporturi juridice. (2) În cazul raporturilor de drept internațional privat stabilite anterior intrării în vigoare a Codului civil, competența legii determinate potrivit alin. 1 poate fi înlăturată dacă aplicarea sa conduce la consecințe vădit injuste. (3) În cauzele privind raporturi cu elemente de extraneitate



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

aflate pe rolul instanţelor judecătoreşti sau al autorităţilor competente, legea aplicabilă se determină conform normelor de drept internaţional privat aplicabile până la data intrării în vigoare a Codului civil. (4) Dispoziţiile alin. 1 şi 2 se aplică în mod corespunzător ori de câte ori ar interveni o modificare a regulilor de drept internaţional privat stabilite în cartea a VII-a a Codului civil."

În art. 208 din Legea nr. 71/2011 se prevede: "(1) Când dreptul substanţial aplicabil unor raporturi cu elemente de extraneitate, desemnat de părţi sau, după caz, de autorul actului unilateral, conform dispoziţiilor cărţii a VII-a a Codului civil, a cunoscut modificări până la data aplicării sale, se aplică normele pertinente ale acestuia în vigoare la data desemnării, în lipsă de prevederi contrare în cartea a VII-a a Codului civil. (2) Dacă în dreptul străin stabilit conform regulilor cărţii a VII-a a Codului civil ca fiind dreptul aplicabil în cauză a avut loc o tranziţie legislativă, normele de drept substanţial aplicabile în cauză se determină potrivit regulilor de drept tranzitoriu prevăzute în acest sistem de drept. (3) În cazurile de acceptare a retrimiterii, în condiţiile prevăzute la art. 2559 din Codul civil, regula de drept internaţional privat străină este luată în considerare în forma şi conţinutul existente la momentul identificării dreptului străin aplicabil."

4. Remarcăm noutatea utilizării ca punct de legătură a reşedinţei obişnuite în art. 2638 alin. 2 C. civ. român din 2009, faţă de vechea abordare a legiuitorului român în materia lex contractus din art. 77 alin. 2 al Legii nr. 105/1992 – domiciliul sau reşedinţa debitorului prestaţiei caracteristice sau a autorului actului.

Susţinem această nouă abordare, prin intermediul căreia domiciliul şi reşedinţa au fost înlocuite cu acest element de legătură, „întărindu-se astfel proximitatea dintre legea aplicabilă şi raportul juridic cu element de extraneitate şi asigurându-se o prevalenţă a criteriului lex fori.

Legiuitorul român a respectat în mare parte un paralelism între normele conflictuale şi cele de competenţa jurisdicţională, utilizând ca punct de legătură reşedinţa obişnuită" . Astfel, în art. 1051 din noul Cod român de procedură civilă – Legea nr. 138/2010, care urmează a intra în vigoare la 1.01.2013, competenţa instanţelor române este stabilită în funcţie de „domiciliul pârâtului, iar, în lipsă, de reşedinţa obişnuită, respectiv sediul principal, iar în lipsa sediului principal, un sediu secundar sau fondul de comerţ pe teritoriul României la data introducerii cererii."

La nivel internaţional iniţial, apoi la nivelul Uniunii Europene, s-a acordat importanţă sporită autonomiei de voinţă în privinţa legii aplicabile, tendinţă preluată de legiuitorul român, care a extins simţitor domeniul de



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

aplicare al autonomiei de voinţă în ansamblul reglementării raporturilor de drept internaţional privat din noul Codul civil român.

Alături de materii consacrate, precum cea a actului juridic sau a obligaţiilor, legea aplicabilă este determinată de voinţa părţilor în privinţa regimului matrimonial (art. 2590), divorţului (art. 2597), obligaţiei de întreţinere, succesiunilor (art. 2634) şi fiduciei (art. 2659). Justificarea extinderii autonomiei de voinţă ţine de eficientizarea raporturilor juridice; unii autori consideră, însă, că aceasta va conduce la extinderea progresivă a aplicabilităţii legii străine, lucru care va ridica nivelul cheltuielilor procesuale .

5. Observăm că, în noua reglementare, legiuitorul român nu mai face distincţie între legea aplicabilă bunurilor mobile, respectiv cea aplicabilă bunurilor imobile şi fondului de comerţ din moştenire, oferind ca regulă o normă conflictuală unică pentru ambele situaţii - legea statului pe teritoriul căruia defunctul a avut, la data morţii, reşedinţa obişnuită, şi o singură alternativă - alegerea legii statului a cărui cetăţenie o are persoana, ca lege aplicabilă moştenirii în ansamblul ei.

În cadrul Conferinţei de Drept Internaţional Privat de la Haga există o Convenţie privind conflictul de legi în materia formei dispoziţiilor testamentare, încheiată la data de 5.10.1961, şi o Convenţie privind legea aplicabilă succesiunilor, semnată în data de 1.08.1989, dar care nu a intrat niciodată în vigoare.

Se pare că intenţia legiuitorului român a fost să urmărească aceste preocupări existente la nivel internaţional şi tendinţele legislaţiei Uniunii Europene reflectate în materia succesiunilor de dispoziţiile propunerii din anul 2009 pentru un Regulament al Parlamentului European şi al Consiliului privind competenţa, legea aplicabilă, recunoaşterea şi executarea hotărârilor judecătoreşti şi a actelor autentice în materie de succesiuni, precum şi crearea unui certificat european de moştenitor. Optând pentru legea statului pe teritoriul căruia defunctul a avut reşedinţa obişnuită la data morţii, legiuitorul român a renunţat la vechiul sistem, în care legea aplicabilă moştenirii se împărţea după cum privea bunuri mobile sau imobile şi fondul de comerţ, pentru că acesta "prezintă dezavantaje şi creează unele inechităţi între moştenitori; trimiterea la legea situaţiei imobilelor nu era întotdeauna eficientă, fiind cunoscute unele sisteme de drept care nu acceptă dezbaterea acestor succesiuni" .

Din expunerea de motive la proiectul de adoptare a noului Cod civil român, reiese ideea că, prin noua reglementare din art. 2633-2634, s-a urmărit lărgirea autonomiei de voinţă a testatorului, în cazul alegerii unei alte legi aplicabile decât cea a reşedinţei obişnuite, cu o singură limitare –



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

interzicerea oricărei atingeri aduse drepturilor moştenitorilor rezervatari prevăzute de legea aplicabilă în lipsa alegerii.

Totuşi, nu există o prevedere expresă în acest sens în actul normativ adoptat. Persoana în cauză poate să aleagă ca lege aplicabilă moştenirii în ansamblul ei legea statului a cărui cetăţenie o are, aceasta fiind singura opţiune de derogare de la regula generală. Dacă viitorul defunct alege legea statului de cetăţenie, interesele moştenitorilor rezervatari vor fi protejate.

Unii autori au considerat că "autonomia de voinţă nu a fost lărgită", cum pretindea legiuitorul român în expunerea de motive, "ci a fost restrânsă la o singură posibilitate." În plus, aceşti autori nu au fost de acord cu „afirmaţia legiuitorului român din expunerea de motive, potrivit căreia, în afara regulii generale de la art. 2633, în privinţa imobilelor se aplică prin excepţie legea situării imobilului (lex rei sitae). În lipsa unei prevederi exprese în acest sens în actul normativ, se poate contraargumenta afirmaţia şi prin faptul că o asemenea excepţie ar deturna regula de la scopul ei, de unificare a regimului juridic aplicabil moştenirii. Testatorul poate deroga de la regulă, însă numai trimiţând la legea cetăţeniei şi doar în privinţa întregii moşteniri, nu numai asupra unei părţi – imobilele" .

În art. 16 din propunerea de Regulament a Uniunii Europene, este stipulată regula generală în materia legii aplicabile succesiunii: "Cu excepţia cazurilor contrare prevăzute de prezentul regulament, legea aplicabilă pentru ansamblul succesiunii este cea a statului membru unde defunctul îşi avea reşedinţa obişnuită în momentul decesului." În expunerea de motive a acestei propuneri de act normativ, s-a precizat că, în cadrul consultărilor, au fost evidenţiate inconvenienţele sistemului denumit „scizionist", în care succesiunea mobiliară se supune legii ţării de domiciliu a defunctului, iar succesiunea imobiliară legii statului unde se situează acest bun, sistem ce creează mai multe mase succesorale, fiecare supusă unei legi diferite, care stabileşte în mod diferit moştenitorii şi partea care le revine, precum şi partajul sau lichidarea succesiunii. Prin Regulament s-a propus un sistem unitar, care să permită ca succesiunea să facă obiectul unei legi unice, ceea ce evită inconvenientele de acest fel. "Un regim unitar ar permite testatorului să planifice repartizarea bunurilor sale între moştenitori în mod echitabil, indiferent de locul unde se situează aceste bunuri." În proiectul de Regulament s-a optat pentru legea ultimei reşedinţe obişnuite a defunctului ca factor de legătură, în locul celei a statului de cetăţenie, deoarece "prima lege amintită coincide cu centrul de interes al defunctului şi adesea cu locul în care se află cea mai mare parte a bunurilor sale. O



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

astfel de legătură favorizează integrarea în statul membru de reşedinţă obişnuită şi evită orice discriminare a persoanelor care au locuit în statul respective, fără a avea cetăţenia acestuia." Reşedinţa obişnuită a fost reţinută în normele privind conflictele între mai multe state membre ale Uniunii Europene şi în toate instrumentele moderne, inclusiv în Convenţia de la Haga privind legea aplicabilă succesiunilor din anul 1989.

În art. 17 din propunerea de Regulament a Uniunii Europene se stipulează că "o persoană poate desemna ca lege care să reglementeze masa succesorală legea statului a cărei cetăţenie o deţine." În expunerea de motive la acest proiect, se explică faptul că "toate sistemele juridice ale statelor membre ale Uniunii Europene conţin mecanisme destinate să asigure subzistenţa apropiaţilor defunctului, în principal mecanisme de rezervă succesorală. Cu toate acestea, testatorii resortisanţi ai unui stat membru al Uniunii Europene, în care donaţiile între vii sunt irevocabile, pot confirma validitatea acestora, alegând legea lor naţională ca lege aplicabilă moştenirii. Unul dintre obiectivele principale ale proiectului de Regulament a fost acela de a asigura respectarea acestor mecanisme. Având în vedere că testatorul are posibilitatea de a opta pentru legea aplicabilă, trebuia găsit un compromis între avantajele acestei opţiuni, cum ar fi securitatea juridică şi o mai mare facilitate de a planifica propria succesiune, şi protejarea intereselor legitime ale apropiaţilor defunctului, în special soţul ori soţia şi copiii acestuia care îi supravieţuiesc. Din acest motiv proiectul a permis testatorului să opteze numai pentru legea statului a cărei cetăţenie o deţine, iar acesta trebuie evaluat în raport cu regula generală, ceea ce conduce la aplicarea legii statului de reşedinţă. Această opţiune permite testatorului, care a beneficiat de dreptul la libera circulaţie oferit în cadrul Uniunii, dar care doreşte să menţină legături strânse cu ţara sa de origine, să păstreze aceste legături culturale prin intermediul succesiunii sale. Proiectul a eliminat posibilitatea de a opta, în cazul legii aplicabile succesiunii, pentru legea aplicabilă regimului matrimonial al testatorului, pentru că aceasta ar fi permis opţiuni multiple deoarece, în cazul regimurilor matrimoniale, soţii beneficiază de o mai mare flexibilitate în materie de lege aplicabilă, lucru care ar fi fost contrar obiectivelor menţionate."

6. Propunem reintroducerea vechilor dispoziţii ale art. 70 din Legea română nr. 105/1992 în C. civ. român din 2009, între art. 2638 şi art. 2639, sub forma art. 26381, considerând că legiuitorul român a omis fără intenţie reglementarea legii aplicabile actelor juridice accesorii.

7. Propunem înlocuirea punctului de legătură – legea cetăţeniei din art. 2639 alin. 2 lit. b C. civ. român din 2009, referitor la legea aplicabilă



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

condiţiilor de formă ale actului juridic, cu elementul - legea personală a celui care a întocmit actul juridic.

8. În baza dispoziţiilor art. 11 alin. 3 din Regulamentul (CE) nr. 593/2008 (aplicabil României ca stat membru al Uniunii Europene), „actul juridic unilateral menit să producă efecte juridice, aflat în legătură cu un contract încheiat sau care urmează să fie încheiat, este considerat a fi valabil din punct de vedere al formei dacă îndeplineşte cerinţele de formă prevăzute de legea care reglementează sau ar reglementa contractul pe fond sau de legea ţării în care a fost încheiat actul ori de legea ţării în care autorul actului îşi avea reşedinţa obişnuită la acea dată." Se observă şi preferinţa legiuitorului european pentru punctul de legătură constând în reşedinţa obişnuită persoanei.

Aşa cum s-a arătat în literatura de specialitate , „prin generalizarea punctului de legătură al reşedinţei obişnuite se preconizează o reducere a importanţei legii naţionale. Dacă persoana are mai multe cetăţenii, se aplică legea aceluia dintre state a cărui cetăţenie o are şi de care este mai strâns legată, în special prin reşedinţa sa obişnuită. În cazul persoanei care nu are nici o cetăţenie sau este refugiat, trimiterea la legea naţională este înţeleasă ca fiind făcută la legea statului unde acesta îşi are reşedinţa obişnuită."

9. În plus, propunem înlocuirea punctului de legătură – legea naţională din art. 2635 C. civ. român din 2009, referitor la legea aplicabilă formei testamentului, cu legea personală, deoarece, aşa cum reiese din expunerile doctrinare şi din reglementările altor state, „este mai potrivită din punct de vedere practic. Legea naţională priveşte doar persoanele fizice care sunt cetăţeni ai anumitor state, nu şi apatrizii sau refugiaţii, care sunt şi ei subiecte de drept internaţional privat. Astfel, legea personală a cetăţeanului străin va fi cea a statului a cărui cetăţenie o are, a apatridului – cea a statului în care îşi are reşedinţa obişnuită şi a refugiatului - cea a statului care îi acordă azil."

9. Conform art. 2578-2579 C. civ. român din 2009, „măsurile de ocrotire a persoanei cu capacitate deplină de exerciţiu sunt supuse legii statului unde aceasta îşi are reşedinţa obişnuită la data instituirii tutelei sau la data luării unei alte măsuri de ocrotire. Această lege guvernează şi existenţa, întinderea, modificarea şi stingerea puterii de reprezentare încredinţate de persoana cu capacitate deplină de exerciţiu, pentru situaţia în care nu se va putea îngriji de interesele sale. Dar aceasta poate însă alege una dintre următoarele legi: - legea naţională; - legea unei reşedinţe obişnuite anterioare; - legea statului unde sunt situate bunurile, în ceea ce priveşte măsurile de ocrotire cu privire la bunuri. În mod excepţional, în



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

măsura în care este necesar pentru ocrotirea persoanei fizice, autoritatea competentă poate să aplice sau să ia în considerare legea altui stat, cu care situaţia juridică prezintă cele mai strânse legături. Măsurile ce se iau cu privire la persoana ocrotită ori bunurile sale sunt supuse legii statului ale cărui autorităţi îndrumă şi supraveghează exercitarea ocrotirii de către cei în drept." „Persoana care, potrivit legii naţionale, este lipsită de capacitate sau are capacitate de exerciţiu restrânsă nu poate să opună această cauză de nevaliditate celui care, de bună-credinţă la momentul încheierii actului şi conform legii locului unde actul a fost încheiat, a considerat-o ca fiind deplin capabilă. Această regulă nu se aplică actelor juridice referitoare la familie, moştenire şi la drepturi reale asupra imobilelor situate în alt stat decât cel al locului încheierii actului. De asemenea, lipsa calităţii de reprezentant, stabilită potrivit legii aplicabile ocrotirii persoanei fizice, nu poate fi opusă terţului care cu bună-credinţă s-a încrezut în această calitate, potrivit legii locului unde actul a fost întocmit, dacă actul a fost încheiat între prezenţi şi pe teritoriul aceluiaşi stat."

Observăm schimbarea de către legiuitorul român în noua reglementare civilă a punctului de legătură legea națională a persoanei majore ocrotite cu legea reşedinţei obişnuite a persoanei ocrotite, cu posibilitatea de a alege şi legea naţională, legea unei reşedinţe obişnuite anterioare sau legea statului unde sunt situate bunurile, în ceea ce priveşte măsurile de ocrotire cu privire la bunuri. În mod excepţional, în măsura în care este necesar, autoritatea competentă pentru ocrotirea persoanei fizice poate să aplice sau să ia în considerare legea altui stat, cu care situaţia juridică prezintă cele mai strânse legături.

Potrivit art. 2611 C. civ. român din 2009, legea aplicabilă autorităţii părinteşti şi protecţiei copiilor se stabileşte potrivit Convenţiei privind competenţa, legea aplicabilă, recunoaşterea, executarea şi cooperarea cu privire la răspunderea părintească şi măsurile privind protecţia copiilor, adoptată la Haga la 19 octombrie 1996, ratificată de România prin Legea nr. 361/2007. Conform art. 15 din convenţie, reşedinţa obişnuită a copilului este punctul de legătură preponderent utilizat pentru stabilirea legii aplicabile în acest domeniu.

## Concluzii

Opera legiuitorului nu este încă finalizată, mai există domenii care au fost atinse de modificările aduse de noul Cod civil, dar a căror reglementare încă nu au fost detaliată, ca, de exemplu, regulile în materia admisibilităţii probelor în procesul civil şi a forţei lor probante, care nu se mai regăsesc în noul Cod civil, dar nici în Codul de procedură civilă,



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

modificat prin Legea nr. 71/2011 (doar vechile reguli de administrare a probelor există în prezent în C. proc. civ.). Doar în Legea nr. 138/2010 de adoptarea noului Cod de procedură civilă regăsim dispoziţii complete în materia probelor, însă acest act normativ va intra în vigoare abia la data de 01.01.2013.

De asemenea, nu putem spune că noul Cod civil este perfect, întrucât acesta conţine, din nefericire, şi abordări nepotrivite, ca, de exemplu, prevederea de la art. 249 alin. 2 teza a II-a, potrivit căreia, la lichidarea unei persone juridice, dacă nu s-a prevăzut în actul constitutiv cum se împart bunurile aflate în patrimoniul acesteia, după plata datoriilor, acestea vor fi distribuite de către instanţa de judecată, "prin tragere la sorţi" din cel puţin 3 persoane juridice cu scop identic sau asemănător, propuse de lichidator.

Oricum, dincolo de imperfecţiunile sale, noul Cod civil este binevenit în peisajul legislativ contemporan, reunind într-un limbaj modern reglementări din materiile aparţinând dreptului privat – dreptul civil (partea generală, persoanele, drepturi reale, obligaţii, contracte, succesiuni), dreptul familiei, dreptul comercial, dreptul internaţional privat (aceste ultime trei materii nepierzându-şi caracterul de disciplină autonomă de studiu). Aplicarea lui în practică va răspunde nelămuririlor doctrinarilor referitoare la implementarea anumitor reglementări noi aduse de acesta[3].

[3] Andone Raluca-Oana, *Drept civil. Partea generală. Suport de curs,* în format electronic, Iaşi, 2011, p. 6



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

## REFERENCES


### A. Manuale, tratate, monografii, suporturi de curs:

Andone, R. O., (2011) *Actul juridic civil. Partea generală* (suport de curs în format electronic), Iaşi,

Turcu, I., (2011) *Noul Cod civil. Legea nr. 287/2009*. Cartea V. Despre obligaţii art. 1164-1649. Comentarii şi explicaţii, Ed. C.H. Beck, Bucureşti,

Păncescu, F. G., (2011) *Dreptul internațional privat român.Tradiție. Reformă.Tendințe*, În: Uliescu Marieta (coord.), *Noul Cod civil. Comentarii*, ediția a II-a, Ed. Universul Juridic, Bucureşti.

### B. Articole ştiinţifice:

Rühl, G., (2007) The Costs of free Choice of Law: On the Application of Foreign Law by Domestic Courts - Die Kosten der Rechtswahlfreiheit: Zur Anwendung ausländischen Rechts durch deutsche Gerichte, *The Rabel Journal of Comparative and International Private Law – Rabels Zeitschrift für ausländisches und internationales Privatrecht (RabelsZ)* nr. 71/2007, vol. - Heft 3. p. 559-596, **http://www.ingentaconnect.com**.

Şeremet, I., (2010) Regimul juridic al succesiunii în dreptul internațional privat. Autoreferatul tezei de doctor în drept. Chişinău, 2010, *www.cnaa.md*.

### C. Acte normative:

Codul civil din 2009 - Legea nr. 287/25.06.2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 511/24.07.2009, modificat prin Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Codului civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.. 409/10.06.2011, şi prin O.U.G. nr. 79/20.09.2011 pentru reglementarea unor măsuri necesare intrării în vigoare a Legii nr. **287/2009** privind **Codul civil**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 696/30.09.2011;

Legea nr. 71/2011 de punere în aplicare a Codului civil, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 409/10.06.2011;

Regulamentul Parlamentului European şi al Consiliului privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) nr. 593 din 17 iunie 2008, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 177/ 04.07.2008, p. 6 – 16. **http://eur-lex.europa.eu**;




ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81

Convenţia privind competenţa, legea aplicabilă, recunoaşterea, executarea şi cooperarea cu privire la răspunderea părintească şi măsurile privind protecţia copiilor de la Haga. 19 octombrie 1996, ratificată de România prin Legea nr. 361 din 11 decembrie 2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 895/28.12.2007.

**D. Site-uri:**

www.just.ro - Expunerea de motive cu privire la Proiectul de Lege pentru punerea în aplicare a noului Cod civil şi Poziţia Ministerului Justiţiei din 24.03.2010 privind articolele din cadrul Proiectului de Cod Civil care au generat dezbateri publice.



ANDONE, R., O., (2011) THE AMENDMENTS OF THE NEW ROMANIAN CIVIL CODE IN THE FIELD OF CIVIL LAW - THE GENERAL PART. THE NATURAL AND THE LEGAL PERSONS. THE RIGHTS IN REM AND IN THE AREA OF PRIVATE INTERNATIONAL LAW, Jurnalul de Studii Juridice, Year VI, Supplimentary Issue, pp: 61-81